

Jonas Jochumsens prædiken 3. søndag i advent

Taler

Jonas Jochumsen
Valgmenighedspræst

Dato

15. december 2024

Sted

Herning og Gjellerup
Valgmenigheder

Omstændigheder

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 11, vers 2–10

Salmer

DDS: 86 – 78 – 160 – 85 – 362

- 1 Det hører til judæernes frelseshistorie, at folkets kongetid blev afløst af fangenskab. Da babylonerkongen Nebukadnesar II. belejrede Jerusalem og plyndrede templet i år 587/86 f.Kr., blev indbyggerne i den store kongestad ført til Babylon i eksil. Judæerne blev fordreven fra det land, som deres forfædre
- 5 under slavetiden i Ægypten havde fået udpeget som forsoningens land, landet, der flyder med mælk og honning. Og i denne fordrivelse gik folkets historiske pejlemærker i stykker, familier blev opløst og adskilt, folket mistede sin åndelige forbindelse til kongernes glorificerende dage, dengang da først kong David og sidenhen den retfærdige kong Salomo regerede det udvalgte folk og beskyttede
- 10 det mod ydre fjendskaber. Det babylonske eksil, som fordrivelsen senere kom til at hedde, var nu folkets nutid og fremtid, for selvom eksilet nåede sit ophør efter 50 år, og judæerne atter genoptog arven fra Jerusalems store kongetid, blev det aldrig den samme arv igen. Langt fra alle de tilfangetagne vendte tilbage til Jerusalem, da landflygtighedens år var forbi, så folket måtte fra den tid af være
- 15 mærket af den kendsgerning, at det er et hjemsøgt og husvildt diasporafolk. Fangenskabet var forbi, befrielsen kom, men mærket var sat, og dette mærke blev til en evig nutid, fordi det samlede folk endnu ikke er vendt helt hjem.

- Denne frelseshistorie glimter i vores adventstid. Når nu vi fejrer gudstjenester
- 20 op til jul og tænder det ene adventslys efter det andet, så er det i håbet om, at vi må blive skrevet ind i denne historie, at vi på trods af det mærke, vi bærer på krop og i sjæl, må træde ind ad glædens port og høre folkets jubel og lovprisning. Der findes mange former for landflygtighed, der findes mange former for fangenskab. Enhver af os er det givet at leve i lyset – eller rettere i skyggen – af
- 25 fortidens pinsler og sjælelige tilfangetagelser. Men i denne skygge er intet håb

større end dette: at vi trods det mærke, der er bleven sat, må se os selv i
velsignelsens lys og befriet vende hjem igen. Denne tale skal naturligvis
modificeres en anelse. Vi lever jo ikke i politisk eller ydre landflygtighed, i vores
30 liv er der ikke noget forladt eller tabt hjem, der i umiddelbar forstand skal
genvindes. Det nærmeste vi kommer på et sådant tab, er tabet af de døde, som vi
har begravet i det forgangne år. Men selv de har jo fundet hjem, det har vi sagt i
bekendelsens ord og de tre skovle med jord. Langt mere problematisk er det
med os, de levende, at vi i al vores hvileløshed er pålagt at leve hver af de dage,
35 der er os forundt, som en livets opgave, en endnu fuldkommen mulighed for
eksistens og tilstedeværelse. Og set i det lys er talen om at vende hjem fra eksil på
ingen måde uvedkommende for os. Menigheden er landet for de landflygtige,
hvad skulle den dog ellers være, hvis ikke den er et hus for dem, der vandrende
og tørstende søger Herrens bord på det store bjerg. Her træder vi husvildt ind ad
40 porten, ikke fordi vi i langstrakt tid vil opholde os ved bordet og dér fortabe os i
alverdens spekulationer, men fordi vi bærer håbet om at vende styrket hjem til
det liv, vi kom fra, inden vi trådte ind ad porten. Kort sagt går vi i kirke for at
vende hjem igen, måske sidder der ligefrem nogen derhjemme og venter på os,
inden vi vender styrket tilbage fra det himmelske Jerusalem.

45 Ingen tid forkynder os vores hjemkomst så klart som adventens tekster. Hver af
de fire søndage i advent er som et fragment af spejl, hvis samlede billede
reflekterer fortællingen om gudsfolkets landflygtighed, at der på et tidspunkt
blev sat et mærke, et til alle tider gyldigt Kainsmærke, der hverken giver os magt
50 eller overnaturlige egenskaber, men som ikke desto mindre er et vidnesbyrd om,
at vi i al vores uret har stået for Herrens åsyn og her fået livet som gave, et befriet
liv vel at mærke, et liv, der skal modtage sig selv og vende hjem igen. På den
måde byder det nye kirkeår os, de husvilde, at finde hjem i de fortællinger, vi
ganske vist kender til bevidstløshed, men som forunderligt nok fortsætter med
55 at være fortællingen om vores livs forløsning, det liv, der leves i kølvandet på
dåbens ord, og som vil vare ved helt indtil verdens ende.

Se nu! Frelsheshistorie glimter i vores adventstid, første søndag i advent begyndte
det hele med Kong Davids salme om folkets jubelråb, at hele verden tilhører
60 Herrens hjem på bjerget i Jerusalem, det hjem, som Jesus ankommer til på et
trækdyrs ryg, og dette jubelråb om den store hjemkomst digter profeten Esajas
videre på de resterende søndage i advent, idet han i landflygtighedens tegn
forkynder en ny fred, en anderledes frisk glæde end den, vi hørte prædiken i
Davids salme; Esajas giver i det hele taget det væsentligste bidrag til vor forståelse

af, hvad der skete før, under og efter det babylonske eksil, at fredens jubeltoner blev afbrudt af et voldsomt angreb, hvis rædsel medførte landflygtighed og mange år mærket af trængsel og usikkerhed, før forløsningens dag kom. Esajas er adventens profet og har altid været det, ikke fordi han i sin tid havde nogen
70 anelse om, hvad vores advent er for noget, heller ikke fordi han i levende live besad nogen former for profetisk indsigt i, hvem fremtidens konge af Davids hus, Jesus af Nazaret, skulle vise sig at være, men fordi han så nænsomt pegede på folkets eftertragtede fred, på vores fred, den fred, som vi lige har sunget om med Grundtvigs ord: nu skal de øde vange blomstre, som var de en rosengård,
75 nu skal folkets gyldenår gå i opfyldelse. Landflygtighedens mærke har mistet sin kraft, ikke fordi det er forsvundet, det er jo en evig nutid, og det hører unægtelig menneskelivet til at få knubs og leve med åndelige laster; men fordi der nu forkyndes en større glæde end den, der kunne høres fra Davids høje bjerg i Jerusalem, før landflygtigheden kom over livet. Folkets gyldenår er tidens
80 hjemkomst, og ingen anden profet er så konsekvent i sin forkyndelsen af denne hjemkomst, som Esajas er.

Det er evangelisterne enige om at mene. I alt fald er de meget fortrolige med Esajas' forkyndelse, hvilket særligt kommer til udtryk i deres skildringer af
85 Johannes Døberen. Det er næppe tilfældigt, at evangelisterne en efter en skildrer Døberen som en gennemført personificering af judæernes storhed og fald. De er omhyggelige fortolkere af deres egen tradition, den tradition, der står i skyggen af judæernes babylonske eksil. Folkehistorien gør evangelisterne til menneskehistorie, og intet menneske sammenfatter folkets landflygtighed bedre
90 end Johannes Døberen, ham, der råber i ørkenen og får mange disciple, fordi han forkynder tidens store forvarsel, at lige om lidt ankommer et menneske i Herrens gode navn. Et sådant forvarsel kan kun råbes af en, der ikke har hjemme nogen steder. Derfor må Døberen det meste af tiden opholde sig i ørkenen. Dér falder dåbens vand på det tørreste sted.

95 Men denne tredje søndag i advent har han forladt de gølge sletter, ikke fordi han har noget sted at vende hjem til, for han er et mærket og landflygtigt menneske, som vi hørte Matthæus fortælle os. Døberen ender i tilfangetagelse, mellem pinsel og plage i et mørkt fængsel må han sidde og vente på det store gyldenår, den yderste dag, som det hedder i det nytestamentlige vokabularium. Folket
100 blev befriet fra den store landflygtighed, kongerne vendte hjem til Jerusalem, men tilbage sidder en forhånet fange i et mørkt hul. Døberen fandt aldrig hjem, og det er der som regel ingen profeter, der gør, de vil altid være forhadte i deres

105 hjemland. For dem er der ikke andet end at gøre end at vandre hvileløst rundt
omkring. Men det gør dem også til en torn i øjet på os andre, husvildt løber de
rundt og skaber voldsom furore og forkynder et nyt rige, et gudsrige, der er
blevet til virkelighed. Altså er det ikke så underligt, at Døberen bliver spærret
110 inde, han havde jo gjort sig upopulær hos Kong Herodes' nye hustru. I husker
vel nok historien: den store kongeslægt vil have hans hoved på et fad, fordi han i
en skarp bemærkning valgte at påpege, at kongen ikke må ægte sin brors hustru.

Men i fængslet bliver han træt af at vente, og der gør jo enhver, også vi selv, der
mærket af fortidens landflygtighed blot ønsker at komme hjem igen på et
115 tidspunkt. Til os, der er trætte af at vente, lyder et ord, det ord, der siger, at
”blinde ser, lamme går, spedalske bliver rene, døve hører, døde bliver opvakt” –
og det største af det hele: at dette ord forkyndes for fattige, for de husvilde. Det
ord er en befrielse og til at fortsætte livet på. Når man som Johannes Døberen i
fængslet ikke har noget hjem at vende tilbage til, så venter man på, at en
120 kommer hjem til en selv, at man i mørket bliver hevet ud af sit fangenskab og
ind i livets befrielse. Denne befrielse kommer, snart er adventens venten udstået,
den befriende hjemkomst er ganske nær. Og indtil den kommer og møder os, så
er der ikke meget andet at gøre, end at vi rejser os fra dette sted og går samlet ud
ad porten igen, hjem til dem, der et eller andet sted venter på os. Lad os gå
125 herfra, når vi om lidt har spist og sunget.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

130 Digitalt manuskript

Tags

3. søndag i advent, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

135 <https://www.dansketaler.dk/tale/jonas-jochumsens-praediken-3-sondag-i-advent>

140